

การบันทึกการสอนวิชาศิลปะศึกษา

การบันทึกการสอนวิชาศิลปะศึกษานี้ก็เหมือนกับการบันทึกการสอนวิชาอื่น ๆ
นั่นเอง คือควรจะต้องมีช่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. วัน เดือน ปี เวลา วิชา ชั้น
๒. ความมุ่งหมาย
๓. เนื้อเรื่อง
๔. วิธีสอน
๕. กิจกรรม
๖. อุปกรณ์การสอน
๗. การวัดผล

ส่วนการที่จะบันทึกการสอนอย่างไรจึงจะตรงกับรายการเหล่านี้ ก็จะต้องดำเนินตามวิธีการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั่นเอง ข้อสำคัญที่สุดก็คือ ครูผู้สอนจะต้องเตรียมทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนสอนประมาณ ๑ สัปดาห์ เพราะจะได้รู้ว่า จะเตรียมอะไรบ้าง จะสอนอย่างไร และอื่น ๆ ที่ครูจะต้องรู้ก่อนสอน ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงวิธีการบันทึกการสอนว่าจะบันทึกอย่างไร และจะยกตัวอย่างให้เห็นบ้างพอสมควร

๑. วัน เดือน ปี เวลา วิชา ชั้น อันนี้เป็นช่องแรกของบันทึกการสอนซึ่งไม่มีปัญหาอะไรเลย เพราะเราก็ก็นักบันทึกการสอนตามวัน เดือน ปี จริง ๆ คือวันอะไร เดือนอะไร ปีอะไร เวลาเท่าไรถึงเท่าไร วิชาก็คือ ศิลปะศึกษา และชั้นอะไรเท่านั้นเอง

๒. ความมุ่งหมาย ชื่องนี้ถือว่าสำคัญมาก เพราะการสอนแต่ละครั้งเราจะต้องมีความมุ่งหมายบ่งไว้ว่า จะฝึกเด็กให้เป็นอย่างไร ต้องการให้เด็กเป็นอย่างไร และอื่น ๆ ครูก็จะต้องพยายามสอนให้ใกล้เคียงกับความมุ่งหมายนั้น ๆ ด้วย ไม่ใช่เขียนความมุ่งหมายไว้ลอย ๆ เช่นเราเขียนความมุ่งหมายไว้ว่า ต้องการให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ก็ต้องฝึกให้ได้จริง ๆ เป็นต้น สำหรับกรณีที่ครูจะบันทึกการสอนว่ามีความมุ่งหมายอย่างไรนั้น เราก็อาจจะเบ็ดเตล็ดได้จากหลักสูตร เช่นตามหลักสูตรมีว่า เพื่อให้เด็กรู้จักความงาม เพื่อให้เด็กมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ หรือเพื่อให้เด็กรู้จักช่วยตัวเอง ฯลฯ

๓. เนื้อเรื่อง ชื่องเนื้อเรื่องก็คือเรื่องที่เราจะสอนนั่นเอง ถ้าหากบันทึกให้ละเอียดเท่าไรยิ่งดี เช่นเนื้อเรื่องว่า การฉีกกระดาษ หรือการต่อเติมรูปภาพ จากรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม หรือการเขียนภาพด้วยนิ้วมือตามอิสระโดยเห็นว่าใครจะเขียนเป็นรูปอะไรก็ได้ ถ้าหากเป็นการสอนทฤษฎี ก็จะต้องบันทึกอย่างละเอียดว่าเรื่องอะไร มีเนื้อเรื่องอย่างไรบ้างที่จะสอน จะต้องบันทึกลงไว้ให้ละเอียด

๔. วิธีสอน ชื่องนี้ถือว่าสำคัญที่สุด เพราะเป็นการบันทึกวิธีการสอนของครูตลอดเวลาที่ครูสอน ดังนั้นจะต้องบันทึกให้ละเอียดพอสมควร เช่นกล่าวถึงการนำเด็กเข้าสู่เรื่องที่จะสอน (อาจจะเป็นการถามพูดคุยถึงเรื่องที่เคยเรียนมาก่อน หรือกิจกรรมที่เคยทำมาในคราวก่อน หรือบทเรียนที่เด็กเรียนในวิชาอื่นซึ่งเรียนผ่านมาในชั่วโมงก่อน) เมื่อนำมาถึงบทเรียนวิชาศิลปศึกษาแล้ว ครูก็เริ่มสอนอาจจะอธิบายวิธีการทำ หรือสาธิตวิธีการทำ เช่นสาธิตวิธีฉีกกระดาษ การเขียนภาพด้วยนิ้วมือต่อไปก็ให้เด็กทำอย่างอิสระ ขณะที่เด็กทำครูก็ต้องคอยควบคุมดูแล ช่วย และส่งเสริมให้เด็กแสดงออกให้มากที่สุด เหล่านี้เป็นวิธีการสอนของครูซึ่งจะต้อง

บันทึกลงไปในเรื่องวิธีสอน ฉะนั้นเรื่องวิธีสอนนี้อยู่ที่ครูจะมีวิธีการสอนอย่างไร วิธีใด ก็ต้องบันทึกลงไปให้ละเอียดพอสมควร

๕. กิจกรรม อันนี้หมายถึงงานที่ให้เด็กทำ เช่น ให้เด็กเขียนภาพ กับการต่อเติมภาพ หรือให้เด็กกระดาษ ให้เขียนภาพด้วยนิ้วมือ ฯลฯ ซึ่งแล้วแต่ เรื่องที่จะสอนเหล่านั้นแล้วแต่เป็นเรื่องที่ให้เด็กทำในเวลาเรียนทั้งสิ้น

๖. อุปกรณ์การสอน อันนี้หมายถึงสิ่งที่ครูนำมาประกอบการสอน เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น เช่น รูปภาพต่าง ๆ ที่นำไปติดไว้บนป้ายนิเทศ ในห้องศิลปศึกษา หรืออาจจะเป็นผลไม้ ดอกไม้ที่ให้เด็กสังเกตสี หรือกระดาษ สี พู่กัน ทั้งที่ครูเตรียมมาและเด็กเตรียมมา หรือการสาธิตของครู เหล่านี้ล้วนแต่เป็น อุปกรณ์การสอนที่ครูจะบันทึกลงในช่องอุปกรณ์การสอนได้ทั้งสิ้น

๗. การวัดผล ช่องนี้ก็หมายถึงการวัดผลของครูว่าจะมีวิธีการวัดผล อย่างไรหลังจากที่เด็กได้เรียนได้ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว นั่นก็คือการตรวจผลงานของเด็กที่เด็กทำขึ้น ว่าได้ผลตรงกับความมุ่งหมายเพียงใด เช่น คว้าเด็กมีความกตริเริ่ม ในการทำหรือไม่ เด็กช่วยตัวเองในการทำเพียงใด หรือเด็กช่วยกันรักษาความ สะอาดหรือไม่ อะไรเหล่านี้ครูจะต้องตรวจผลงานของเด็กและสังเกตดูขณะที่เด็ก ทำงานด้วย ครูอาจจะบันทึกการสอนในช่วงการวัดผลนี้ว่า ใช้วิธีการเปรียบเทียบ ผลงานของเด็กทั้งหมดโดยเอามาเรียงแถวทั้งหมด แล้วปักที่ด้ายที่ติดไว้หัวแถวและรอง ลงไปตามลำดับ คงได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องการวัดผล ถ้าหากเป็นการสอนทฤษฎีเกี่ยว กับการผสมสี เมื่อครูสอนจบแล้วอาจจะให้เด็กหัดผสมสีกันก็เป็นกิจกรรม การวัดผล ของครูก็คือคว้าเด็กผสมสีถูกหรือไม่ ได้ผลอย่างไร เหล่านี้เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว การบันทึกการสอนมักจะมีข้อหมายเหตุไว้ข้างท้ายเพื่อบันทึกเรื่องราวที่พิเศษไปจากบันทึกการสอนนั้น เช่นผลของการวัดผล หรือเด็กทำกิจกรรมไม่เสร็จ ให้ทำต่อในคราวต่อไป เป็นต้น

เท่าที่กล่าวถึงวิธีการบันทึกการสอนมานี้ ก็พอเป็นแนวทางได้บ้าง พึงระลึกว่าการบันทึกการสอนเป็นการเตรียมว่าจะสอนอย่างไร ดังนั้นจึงอยู่ที่เทคนิคและวิธีการของแต่ละคนว่าจะบันทึกการสอนหรือสอนอย่างไร แต่ก็ควรจะบันทึกให้ละเอียดและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
